

miotów, według określenia art. 8—^{1/28}, dla grupy II—^{1/24}, dla grupy III—^{1/22} całkowitego miesięcznego uposażenia danego nauczyciela, według określenia art. 1—za 1 godzinę tygodniowo.

Art. 2. W art. 11, zamiast słów od „Za każdy oddział” aż do słów „300 marek polskich miesięcznie”, — wstawia się co następuje: „Za każdy oddział równoległy dyrektor (przełożona) lub kierownik otrzymuje wynagrodzenie miesięczne, równające się każdoczesnemu wynagrodzeniu za 1 godzinę nadliczbową grupy II, a gdy przy szkole jest internat—wynagrodzenie dodatkowe osobne, w wysokości każdoczesnego wynagrodzenia za czynności opiekuna jednej klasy, według ustępu 2 artykułu 9”.

Art. 3. Po art. 11 wstawić artykuł nowy, 11 A, w brzmieniu następującem: „Dopóki pracownicy państwowi pobierać będą dodatek drożyzniany, dyrektor (przełożona) i kierownik będą pobierali uzupełnienie drożyzniane dodatku dyrektorskiego (za kierownictwo), równające się miesięcznie kwocie marek, w liczbie, odpowiadającej iloczynowi każdoczesnego mnożnika drożyznianego w poszczególnych klasach miejscowości: a) — przez 12 dla dyrektora (przełożonej) szkoły średniej ogólnokształcącej i seminarjum nauczycielskiego; b)—przez 3 dla kierownika preparancy, lub szkoły ćwiczeń”.

Art. 4. Do art. 12 dodaje się ustęp 2 w brzmieniu następującem: „Dopóki pracownicy państwowi pobierać będą dodatek drożyzniany, wizytator szkół pobierać będzie uzupełnienie drożyzniane dodatku powyższego według artykułu 11 A, przyczem mnożnik drożyzniany będzie wzięty 16-krotnie”.

Art. 5. W artykule 14, w wierszu 5, wyrazy „na ziemiach polskich” ulegają skreśleniu.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie od 1 kwietnia 1921 roku, a wykonanie jej poleca się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Marszałek:

Trąpczyński

Prezydent Ministrów:

Witos

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

w z. T. Łopuszański

176.

U s t a w a

z dnia 18 marca 1921 roku

w przedmiocie zmiany niektórych przepisów niemieckiej ustawy o postępowaniu w cywilnych sprawach spornych.

Art. 1. Niemiecka ustawa o postępowaniu w cywilnych sprawach spornych z dnia 30 stycznia 1877 r. (Dziennik Ust. Rzeszy z r. 1877 № 6 str. 83 i nast.) ulega następującym zmianom:

1) § 119 otrzymuje brzmienie następujące:

Prawo ubogich udziela się dla każdej instancji zosobna, dla pierwszej instancji łącznie z postępowaniem egzekucyjnym.

Podanie o przyznanie stronie prawa ubogich dla postępowania odwoławczego należy wnieść do sądu pierwszej instancji, który je niezwłocznie wraz z aktami przedłoży sądowi odwoławczemu. Sąd odwoławczy po załatwieniu podania zwróci sądowi pierwszej instancji akta z uchwałą na piśmie wygotowaną celem jej doręczenia.

Podanie o przyznanie prawa ubogich w postępowaniu, mającem się toczyć w Sądzie Najwyższym, należy wnieść do Sądu Apelacyjnego, którego orzeczenie spowodowało wspomniane postępowanie. O podaniu rozstrzyga Sąd Apelacyjny.

Do uzyskania prawa ubogich dla wyższej instancji nie potrzeba wykazania niezamożności w tym razie, gdy prawo ubogich w poprzedniej instancji było udzielone. Jeżeli przeciwnik założył środek prawny, to przy załatwieniu podania o udzielenie prawa ubogich dla wyższej instancji nie ma się już badać, czy dochodzenie lub obrona prawa strony okazuje się piśniaczą, albo pozbawioną widoków powodzenia.

2) W ustępie pierwszym § 233 dodaje się po słowach: „czasokres konieczny” słowa: „czasokres do uzasadnienia odwołania”.

3) W § 515 ustępie drugim skreśla się zdanie drugie.

4) W § 516 zmienia się ustęp pierwszy w sposób następujący:

Czasokres do wniesienia odwołania wynosi jeden miesiąc, a w sprawach o zabezpieczenie (areszt) lub o tymczasowe zarządzenie—dwa tygodnie. Czasokres ten jest czasokresem koniecznym i biegnie od doręczenia wyroku.

5) § 518 otrzymuje brzmienie następujące:

Odwołanie zakłada się do sądu odwoławczego przez wniesienie pisma odwoławczego w sądzie procesowym, którego wyrok jest przedmiotem odwołania.

Pismo odwoławcze musi zawierać:

1) oznaczenie wyroku, przeciw któremu odwołanie jest skierowane;

2) o ile wyroku nie doręczono z urzędu — dokument stwierdzający doręczenie wyroku, a w razie braku dokumentu — wskazanie środków dowodowych, dotyczących doręczenia;

3) oświadczenie, że przeciw temu wyrokowi zakłada się odwołanie.

Ogólne postanowienia o pismach przygotowawczych mają zastosowanie do pisma odwoławczego.

6) § 519 otrzymuje brzmienie następujące:

Apelant musi odwołanie uzasadnić bądź to w piśmie odwoławczem, bądź też w osobnym piśmie wniesionem wprost do sądu odwoławczego. Czasokres do uzasadnienia odwołania wynosi jeden miesiąc, a w sprawach o zabezpieczenie, lub o tymczasowe zarządzenie — dwa tygodnie i rozpoczyna się z upływem czasokresu do założenia odwołania. Czasokres do uzasadnienia odwołania może być na wniosek przez przewodniczącego przedłużony. Umawianie się stron o przedłużeniu tego czasokresu nie jest dozwolone.

Uzasadnienie odwołania musi zawierać:

1) oświadczenie, w jakiej rozciągłości wyrok się wzrusza i jakich zmian w nim się żąda (wnioski odwoławcze);

2) podanie powodów odwołania.

Do pisma tego ma odpowiednie zastosowanie ustęp trzeci § 518. Po upływie czasokresu do uzasadnienia odwołania wnoszenia dalszych wniosków odwoławczych i uzasadnienie tychże są dopuszczalne.

7) Po § 519 dodaje się następujące nowe paragrafy:

§ 519 a. Do pisma odwoławczego, uzasadnienia odwołania i do każdego pisma przygotowawczego powinna być dołączona potrzebna ilość uwierzytelnionych odpisów.

§ 519 b. Jeżeli pisma odwoławczego nie doręcza się adwokatowi, należy oznajmić przeciwnikowi apelanta, że winien dla postępowania odwoławczego ustanowić w charakterze pełnomocnika adwokata, dopuszczonego do wykonywania zawodu adwokackiego w sądach b. dzielnicy pruskiej.

§ 519 c. Przeciwnik apelanta powinien w czasokresie jednego miesiąca, a w sprawach o zabezpieczenie lub o tymczasowe zarządzenie w czasokresie dwóch tygodni, licząc od doręczenia mu uzasadnienia odwołania, wnieść pismo przygotowawcze z odpowiedzią na odwołanie.

§ 519 d. Przewodniczący winien już przed rozprawą spełnić obowiązki włożone nań w pierwszym i drugim ustępie § 139 i w tym celu albo zakreśli stronie odpowiedni czasokres do wniesienia pisma przygotowawczego, albo wyznaczy termin w sądzie i zawiadomi nań zastępców stron, ewentualnie także strony, do osobistego stawienia się. Przesłuchanie odbędzie się przed przewodniczącym lub przed członkiem senatu, względnie izby, któremu przewodniczący czynność tę poruczy.

W postępowaniu przed przewodniczącym lub sędzią, przez niego delegowanym, mają odpowiednie zastosowanie przepisy o postępowaniu przed sędzią wyznaczonym.

§ 519 e. Za zgodą stron może sąd odwoławczy na posiedzeniu niejawnym powziąć uchwałę dowodową. Ma ona dla oznaczenia wysokości kosztów sądowych i należności adwokackich takie same znaczenie, jak powzięta przy ustnej rozprawie.

8) W § 520 otrzymuje ustęp pierwszy brzmienie następujące:

Po upływie czasokresu wymienionego w § 519 c), wyznacza się z urzędu termin do ustnej rozprawy i zawiadamia się o nim strony.

9) W § 521 wstawia się w miejsce ustępu pierwszego następujące trzy ustępy:

Przeciwnik apelanta może aż do upływu czasokresu do uzasadnienia odwołania przyłączyć się do odwołania nawet wówczas, gdy się zrzekł odwołania, lub upłynął termin do wniesienia onegoż.

Odwołanie przyłączone winno być wniesione do sądu odwoławczego w oddzielnym piśmie, lub razem z pismem wymienionym w § 519 c), i musi odpowiadać wymogom § 518 ustępu drugiego Lb. 1 i 3 oraz ustępu trzeciego, jakoteż § 519 ustępu drugiego.

Przepis § 519 ustępu czwartego ma odpowiednie zastosowanie.

10) Po § 523 dodaje się następujący nowy paragraf:

§ 523 a. W postępowaniu odwoławczym skutecznia się z urzędu wszystkie doręczenia, z wyjątkiem wyroku, chyba, że wedle szczególnych przepisów tej ustawy także wyrok z urzędu doręczony być winien.

11) Po § 524 dodaje się następujące nowe paragrafy:

§ 524 a. Skuteczność umowy stron o spoczywanie postępowania odwoławczego zależna jest od uwiadomienia o niej sądu odwoławczego przez obie strony.

Spoczywające postępowanie nie może być na nowo wszczęte przed upływem trzech miesięcy, licząc od zawiadomienia sądu.

§ 524 b. W postępowaniu odwoławczym stronom nie wolno umawiać się o zniesieniu terminu.

§ 524 c. Wnioskami jednej lub obu stron o przełożenie terminu lub o odroczenie rozprawy sąd odwoławczy nie jest związany.

§ 524 d. Sąd odwoławczy winien rozprawę odroczyć, jeżeli strona niestawająca nie została prawidłowo, w szczególności w przepisany czasie zawezwana, albo jeżeli jej w przepisany czasie nie uwiadomiono za pomocą pisma o ustnie przytoczonym fakcie lub wniosku.

12) § 535 otrzymuje brzmienie następujące:

Sąd odwoławczy winien z urzędu badać, czy odwołanie jest samo przez się dopuszczalne, jakoteż czy odwołanie, uzasadnienie onegoż i odwołanie przyłączone wniesiono w ustawowej formie i w ustawowym czasokresie. W braku jednego z tych wymogów należy odwołanie, względnie odwołanie przyłączone, jako niedopuszczalne odrzucić.

Odwołanie i odwołanie przyłączone można odrzucić uchwałą bez ustnej rozprawy.

13) § 542 otrzymuje brzmienie następujące:

Rozprawa przed sądem odwoławczym odbędzie się mimo niestawienia jednej lub obu stron.

Strona niestawająca uważana będzie za przyznającą fakty przez przeciwnika w piśmie jego przytoczone, jeżeli nie stoi temu na przeszkodzie ustalony stosunek rzeczowy lub oświadczenie i twierdzenie w jej piśmie zawarte.

Zezwolenie strony niestawającej na zmianę skargi (§ 527) albo na wystąpienie z nowymi roszczeniami lub z zarzutem potrącenia (§ 529 ust. 2 i 3.) będzie uważane za udzielone, jeżeli temu w piśmie przygotowawczem wyraźnie się nie sprzeciwiła.

14) Po § 542 dodaje się następujące nowe paragrafy:

§ 542 a. W razie niestawienia obu stron, lub jeśli tylko jedna z nich stawia się do rozprawy odwoławczej, rozpocznie się rozprawa od tego, że jeden z członków senatu, względnie izby, w charakterze sprawozdawcy sprawę wyłoży, przedstawiając na podstawie aktów procesowych jej stan, dotychczasowy przebieg sporu, wnioski odwoławcze i uzasadnienie tychże. Następnie wysłucha sąd przemówienia stawającego do rozprawy zastępcy strony.

§ 542 b. O ile rozchodzi się o oznaczenie wysokości kosztów sądowych — uważać należy za ustną rozprawę kontradyktoryjną w rozumieniu przepisów o kosztach sądowych także tę rozprawę przed sądem odwoławczym, która się odbyła w nieobecności jednej lub obojgu stron, a dla oznaczenia wysokości należności adwokackich uważana będzie za kontradyktoryjną także ta rozprawa, przy której tylko jedna ze stron rozprawiała, lecz tylko dla tejże strony.

15) W § 544 uchyla się ustęp pierwszy.

16) W § 706 uchyla się ustęp drugi.

Art. 2 Przepisy tej ustawy mają zastosowanie do wszystkich sporów, zawistych już w sądzie odwoławczym przed dniem wejścia jej w życie z tem, że czasokres do założenia odwołania oblicza się wedle dotychczasowych przepisów, a czasokres do uzasadnienia odwołania oraz do przyłączonego odwołania i do odpowiedzi na odwołanie nie rozpoczyna się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Uzasadnienie odwołania, wniesione przed wejściem w życie niniejszej ustawy, a odpowiadające jej wymogom, uważa się za wniesione po wejściu w życie tejże ustawy. To samo odnosi się odpowiednio do przyłączonego odwołania i do odpowiedzi na odwołanie.

Jeżeli czasokresy do uzasadnienia odwołania, do przyłączonego odwołania i do odpowiedzi na odwołanie nie upłynęły do terminu ustnej rozprawy, sąd może przeprowadzić rozprawę tylko za zgodą obu stron.

Art. 3. W sprawach, w których bieg czasokresu do założenia odwołania rozpoczął się przed wejściem w życie tej ustawy, będzie do udzielenia świadectwa prawomocności wyroku (§ 706) wystarczające poświadczenie sekretarza sądu właściwego dla środka prawnego, że w czasokresie koniecznym środka prawnego nie wniesiono.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z upływem drugiego miesiąca, następującego po miesiącu, w którym będzie ona ogłoszona w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 5. Wykonanie ustawy niniejszej powierza się Ministrowi b. Dzielnicy Pruskiej.

Marszałek:

Trampezyński

Prezydent Ministrów:

Witos

Minister b. Dzielnicy Pruskiej:

W. Kucharski

177.

U s t a w a

z dnia 18 marca 1921 roku

o zwalczaniu przestępstw z chęci zysku, popełnionych przez urzędników.

Art. 1. Urzędnik, winny popełnienia w związku z urzędowaniem i z pogwałceniem obowiązków urzędowych lub służbowych:

1. kradzieży lub przywłaszczenia (sprzeniewierzenia), albo udziału w tychże (art. 51 k. k. ros. z r. 1903, § 5 austr. u. k. z r. 1852, §§ 47—49 niem. k. k. z r. 1871), jeśli mienie skradzione lub przywłaszczone (sprzeniewierzone) było mu dostępne lub powierzone z powodu służby lub stanowiska służbowego;
2. oszustwa lub udziału w niem (art. 51 k. k. ros. z r. 1903, § 5 austr. u. k. z r. 1852, §§ 47—49 niem. k. k. z r. 1871), jeśli oszustwo popełniono w ten sposób, że winny w zamiarze osiągnięcia dla siebie lub osoby trzeciej nieprawnej korzyści majątkowej wyrządził innemu szkodę majątkową przez wprowadzenie w błąd lub utrzymywanie w błędzie za pomocą przedstawienia okoliczności fałszywych, albo przekręcania lub ukrywania prawdziwych,—będzie karany śmiercią przez rozstrzelanie.

Art. 2. Urzędnik, winny:

1. przyjęcia b. z podarunku lub innej korzyści majątkowej, bądź obietnicy takiego podarunku lub innej korzyści majątkowej, danych w zamiarze skłonienia go do pogwałcenia obowiązków urzędowych lub służbowych, albo żądania takiego podarunku lub korzyści majątkowej;